

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JUNY 2010	CONVOCATORIA: JUNIO 2010
VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA II	VALENCIANO: LENGUA Y LITERATURA II

BAREM DE L'EXAMEN:

Comprensió del text: 3 punts; Anàlisi lingüística del text: 3 punts; Expressió i reflexió crítica: 4 punts.

Tria una de les dues opcions

OPCIÓ A

Llig aquest text i respon les qüestions següents.

1 La Julieta va venir expressament a la pastisseria a dir-me que, abans de rifar la toia, rifarien cafeteres; que ella ja les havia vistes: precioses, blanques, amb una taronja pintada, partida en dues meitats, que ensenyava els pinyols. Jo no tenia ganes d'anar a ballar ni tenia ganes de sortir, perquè m'havia passat el dia despatxant dolços i les puntes dels dits em feien mal de tant 5 estrènyer cordills daurats i de tant fer nusos i agafadors. I perquè coneixia la Julieta, que a la nit no li venia de tres hores i tant li feia dormir com no dormir. Però em va fer seguir vulgues no vulgues, perquè jo era així, que patia si algú em demanava una cosa i havia de dir que no. Anava blanca de dalt a baix: el vestit i els enagos emmidonats, les sabates com un glop de llet, les arracades de pasta blanca, tres braçalets rotllana que feien joc amb les arracades i un portam-10 nedes blanc, que la Julieta em va dir que era d'hule, amb la tanca com una petxina d'or.

Quan vam arribar a la plaça els músics ja tocaven. El sostre estava guarnit amb flors i cadeneta de paper de tots colors: una tira de cadeneta, una tira de flors. Hi havia flors amb una bombeta a dintre i tot el sostre era com un paraigua a l'inrevés, perquè els acabaments de les tires estaven lligats més enllaire que no pas el mig, on totes s'ajuntaven. La cinta de goma dels enagos, 15 que havia patit molt per passar-la amb una agulla de ganxo que no volia passar, cordada amb un botonet i una nanseta de fil, m'estrenyia, ja devia tenir un senyal vermell a la cintura, però així que el vent m'havia sortit per la boca la cinta tornava a fer-me el martiri. L'entarimat dels músics estava voltat d'esparreguera fent barana i l'esparreguera estava guarnida amb flors de paper lligades amb filferro primet. I els músics suats i amb mànígues de camisa. La meva mare morta 20 feia anys i sense poder-me aconsellar i el meu pare casat amb una altra. El meu pare casat amb una altra i jo sense la meva mare que només vivia per tenir-me atencions. I el meu pare casat i jo joveneta i sola a la plaça del Diamant, esperant que rifessin cafeteres, i la Julieta cridant perquè la veu li passés per damunt de la música, ¡no seguis que et rebregaràs!, i davant dels ulls les bombetes vestides de flor i les cadenetes enganxades amb pasta d'aigua i farina i tothom content, i 25 mentre badava una veu a l'orella va dir-me, ¿ballem?

Mercè Rodoreda, *La plaça del Diamant*, Barcelona: Biblioteca Hermes, 1962 [2003], p. 43-44.

(Glossari: *toia*: ramell de flors; *enagos*: combinació, peça de vestir interior femenina consistent en una faldilla de roba blanca; *rotllana*: cèrcol.)

1. Comprensió del text

- a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt]
- b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]
- c) Identifica el registre al qual podem adscriure el text. Cal que fonamentes la resposta amb exemples extrets del text. [0'5 punts]
- d) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text. [0'5 punts]

2. Anàlisi lingüística del text

- a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt]
 1. *abans de rifar* (línia 1): sonora o sorda?
 2. *taronja* (l. 2): oberta o tancada?
 3. *dolços* (l. 4): oberta o tancada?
 4. *una altra* (l. 21): sona o s'elideix?
- b) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules o expressions al text o indica'n un sinònim. [1 punt]
 1. *pinyols* (línia 3)
 2. *estrènyer* (l. 5)
 3. *tant li feia dormir com no dormir* (l. 6)
 4. *glop* (l. 8)
- c) Torna a escriure les frases següents substituint els elements subratllats en cadascuna pel pronom feble adequat. [1 punt]
 1. Jo no tenia ganes d'anar a ballar (línia 3)
 2. Quan vam arribar a la plaça els músics ja tocaven (l. 11)
 3. Hi havia flors amb una bombeta a dintre (l. 12)
 4. tot el sostre era com un paraigua a l'inrevés (l. 13)

3. Expressió i reflexió crítica

- a) La producció literària de Mercè Rodoreda incideix sobre la psicologia dels personatges. Estàs d'acord amb aquesta asseveració? Explica per què. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]
- b) Escriu un text de característiques tipològiques similars al fragment de Mercè Rodoreda que has llegit més amunt. Pots prendre com a referència situacions personals, novel·les o contes que hages llegit, pel·lícules que hages vist, etc. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]

Llig aquest text i respon les qüestions següents.

El noruec

1 [...]. El noruec és un cas únic i “clàssic” en sociolingüística per la seva excepcionalitat, però entre nosaltres és o era poc conegut: n’havien parlat Lluís V. Aracil, Lluís B. Polanco i Bernat Joan; i ara el llibre de Conill conté una excel·lent informació.

Des del segle XVI fins a 1814 Noruega va estar unida a Dinamarca, i des d’aleshores fins a la 5 independència (1905) ho va estar a Suècia. La llengua formal de les classes altes havia sigut des del segle XVI el danès, amb trets fonètics noruecs. Al segle XIX, a l’època de les reivindicacions nacionals, el gran poeta Herik Wergeland devia representar si fa no fa el que fou per a nosaltres Verdaguer. I aleshores va començar la situació singular que diem: les classes altes continuaven adherides al danès, cada cop més norueguitzat, que rebia el nom de *bokmål* (‘llengua del llibre’), 10 però alhora la reivindicació del *nynorsk* (‘neonoruec’) adquiria una força imparable. Knud Knudsen va ser el primer codificador del *bokmål* i Ivar Aasen ho fou del *nynorsk* (després de recórrer el país de punta a punta durant tres anys). No fou pas una situació pacífica sinó que es polititzà immediatament i amenaçà de dividir el país violentament. Si el *nynorsk* feia recuperar 15 l’esperit propi i unitari que, en definitiva, va conduir a la independència, també hi havia el perill d’enfrontament i divisió dels partidaris respectius de l’una o l’altra opció.

Durant el segle XX diverses comissions, comitès i consells van intentar inútilment aconseguir un estàndard únic per evitar la ruptura. Els dos estàndards són significativament molt similars (i per tant mútuament comprensibles) però contenen poderosos factors psicològics, culturals i ideològics que els separen. Per exemple, el parenostre comença així en *bokmål* i en 20 *nynorsk*: “Fader vår, du som er i himmelen! La ditt navn holdes hellig. La ditt rike komme”/ “... i himmelen! Lat namnet ditt helgast. Lat riket ditt koma”.

Finalment l’any 2005 el Parlament va posar fi a la situació. El resultat ens pot semblar salomònic, però era fruit d’una realitat històrica i social complexa i d’un llarg període de tempejos, i a ells els funciona: s’accepta que el país funcioni amb dos estàndards oficials de 25 llengua escrita exactament iguals legalment; les escoles i els municipis recorren a l’un o a l’altre o a tots dos al seu gust. Però les modalitats orals no estan sotmeses a tals estàndards; és més: aquestes modalitats són nombroses i es respecten a l’escola. Avui als municipis el *nynorsk* té un ús del 12% i el *bokmål* del 42%; i a les escoles el primer representa el 17%.

Joan Solà, diari *AVUI*, 31-01-2008

1. Comprensió del text

- a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt]
- b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]
- c) Explica la funció que fan al text la cursiva i les cometes. [0'5 punts]
- d) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text. [0'5 punts]

2. Anàlisi lingüística del text

- a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt]
 1. *aleshores* (línia 8): sorda o sonora?
 2. *esperit* (l. 14): oberta o tancada?
 3. *la situació* (l. 8, l. 22): sorda o sonora?
 4. *s'accepta* (l. 24): oberta o tancada?
- b) Digues el significat que adquireixen aquestes paraules o expressions al text o indica'n un sinònim. [1 punt]
 1. *trets* (línia 6)
 2. *si fa no fa* (l. 7)
 3. *adherides* (l. 9)
 4. *mútuament* (l. 18)
- c) Digues de quin tipus són les oracions subordinades que apareixen subratllades en les construccions següents. [1 punt]
 1. I aleshores va començar la situació singular que diem (línia 8)
 2. Durant el segle XX diverses comissions, comitès i consells van intentar inútilment aconseguir un estàndard únic (l. 16)
 3. diverses comissions, comitès i consells van intentar inútilment aconseguir un estàndard únic per evitar la ruptura (l. 16)
 4. s'accepta que el país funcioni amb dos estàndards oficials de llengua escrita (l. 24)

3. Expressió i reflexió crítica

- a) Joan Francesc Mira ha reflexionat en els seus assajos sobre la nostra realitat contemporània. Explica-ho. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]
- b) Quina és la situació del noruec que descriu el text? Què n'opines? Coneixes altres situacions semblants? Explica-ho. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]